

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Pacis Westphalicæ Publica

Oder Westphälische Friedens-Handlungen und Geschichte

Worinnen enthalten ist, was vom Monath Junio des Jahrs 1648. biß zu dem, im Jahr 1649. völlig erfolgten Schluß und Ende des Universal-Friedens-Congressus zu Oßnabrück und Münster, gehandelt und geschlossen worden

Meiern, Johann Gottfried von

Hannover, 1736

VD18 90103165

N. III. Dergleichen Formula des Articuli Assecurationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53029](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53029)

1648.
Julius.

reperta vel ab aliis mutuo accepta, aut in aliam postea formam ex materiis ibi repertis transfusa, absque ullis pretenſionibus ibidem quoque relinquuntur, aut abducta vel in alium locum invec̄ta prioribus Dominis restituantur.

1648.
Julius.

Quæ vero post occupationem aliunde eo invec̄ta, sive in præliis capta, sive ad usum & custodiam eo per occupantes illata fuerunt, iisdem quoque secum exportare & avehere liceat. Teneantur Subditi cujusque loci discedentibus, præſidiis & militibus, currus, equos & naves, cum necessario victu, pro omnibus necessariis avehendis ad loca in Imperio destinata absque præcio subministrare, quos currus, equos & naves restituere debent Præfecti præſidiorum militumque hoc modo discedentium sine dolo & fraude. Libertent vero etiam Statuum Subditi se invicem ab hoc onere vecturæ de uno Territorio in aliud, donec ad loca in Imperio destinata pervenerint, nec Præſidorum aut aliis Militiæ Præfectis aut Officialibus liceat Subditos eorumque currus, equos, naves, & familia eorum usibus commodata, omnia vel singula, extra Dominorum suorum multo minus Imperii fines secum trahere eoque nomine obſidibus cavere teneantur.

Reddita vero sive maritima & limitanea sive mediterranea fuerint dicta loca, ab ulterioribus omnibus durantibus hisce bellorum motibus introductis Præſidiis perpetuo posthac libera sunt, & Dominorum suorum, salvo de cætero cujusque jure, liberæ dispositioni relinquuntur. Nulli autem Civitati vel nunc vel in futurum ulli Præjudicio damnove cedat, quod hujus aut illius partis Præſidiis occupata & inſeſſa fuerat: Sed omnes & singule cum omnibus & singulis sibi additis tam univ̄ſalis Amnestiæ quam cæteris hujus Pacificationis pari cum cæteris in ea comprehensis Jure perpetuo gaudeant: iisque de cætero omnia sua Jura & Privilegia in Sacris & Profanis, quæ ante hos motus habuerant, sarta tecta que maneat.

Denique omnium belligerantium in Imperio partium Copiæ & Exercitus dimitantur & exauctorentur, eo tantum numero in suos cujusque proprios Status traducto, quem quæque pars pro sua securitate judicaverit necessarium.

Tam Exauctoratio verò Militiæ quam restitutio locorum ad conditum tempus (intra præſatum tempus) eo ordine modoque fiant, de quibus inter generales Exercituum Duces conveniet, observatis tamen quoad rem ipsam iis, quæ supra in puncto Satisfactionis Militiæ conventa sunt &c.

N. III.

Diſſatum Osnabrugæ 27. Julii Anno 1648.
sub Directorio Moguntino, & Correct.

28. Julii, eodem Directorio.

PUNCTVS ASSECVRATIONIS.

Pacem hoc modo conclusam promittunt Cæsarei & Regii Ordinumque Imperii Legati & Plenipotentiarii, respective ab Imperatore & Regina Sueciæ, Sacrique Imperii Romani Electoribus, Principibus & Statibus, ad formam hic mutuo placitam ratihabitu iri, seseque infallibiliter præstiueros, ut solennia Ratihabitionum Instrumenta intra spatium octo septimanarum à die subscriptionis computandarum, hic Osnabrugis præsententur & reciprocè riteque commutentur. Pro majori horum omnium & singulorum pactorum firmitudine & securitate sit hæc Transactio perpetua lex & pragmatica Im-

1648.
Julius.

perii sanctio, imposterum æque ac alia Leges & Constitutiones fundamentales Imperii nominatim *proximo Imperii Receptis* ipsique Capitulationi Cæsareæ inferenda, obligans non minus absentes quam præsentis Ecclesiasticos æque ac Politicos, sive Status Imperii sint sive non, eaque tam Cæsareis Procerumque Consiliariis & Officialibus quam tribunalium omnium Judicibus & Assessoribus tanquam Regula, quam perpetuo sequantur, præscripta.

1648.
Julius.

Contra hanc Transactionem ullumve ejus Articulum aut Clausulam nulla Jura Canonica vel Civilia, communia vel specialia Conciliorum Decreta, Privilegia, Indulta, Edicta, Commissiones, Inhibitiones, Mandata, Decreta, Rescripta, Litispendentia, quocunque tempore lata Sententia, res Judicata, Capitulationes Cæsareæ, & alia Religiosorum Ordinum Regulæ aut Exemptiones, sive præteriti sive futuri temporis, Protestationes, Contradictiones, Appellationes, Investituræ, Transactiones, Juramenta, renunciaciones, pacta seu dedititia seu alia, multo minus Edictum Anni 1629, vel Transactio Pragense cum suis appendicibus, aut Concordata cum Pontificibus, aut Interimistica Anni 1548, ullave alia Statuta, sive Politica sive Ecclesiastica, Decreta, dispensaciones, absolutiones vel ullæ alia quocunque nomine aut prætextu excogitari poterint, Exceptiones unquam allegentur, audiantur & admittantur, nec usquam contra hanc Transactionem in petitorio aut possessorio seu inhibitorio seu alii Processus vel Commissiones unquam decernantur. Qui vero huic Transactioni vel Paci publicæ consilio vel ope contravenerit, vel Executioni & Restitutioni repugnaverit vel etiam *legitimo modo supra contento & sine excessu* facta restitutione, sine legitima causæ cognitione & ordinaria Juris Executione restitutum de novo gravare tentaverit, sive Clericus sive Laicus fuerit, pœnam fractæ Pacis ipso Jure & facto incurrat, contraque eum juxta Constitutiones Imperii restitutio & præstatio cum pleno effectu decernatur & demandetur. Pax vero conclusa nihil ominus in suo robore permaneat, teneanturque omnes hujus Transactionis Consortes universas & singulas hujus Pacis leges contra quemcunque sine Religionis distinctione tueri & protegere, & siquid eorum à quocunque violari contigerit, læsus lædentem, imprimis quidem à via facti dehortetur, causa ipsa vel amicabili compositioni vel Juris disceptationi submissa. Veruntamen si neutro horum modorum intra spatium trium annorum terminetur controversia, teneantur omnes & singuli hujus Transactionis consortes, junctis cum parte læsa consiliis Juribusque, arma sumere ad repellendam injuriam à passo moniti, quod nec amicitia nec Juris via locum invenerit. Salva tamen de cætero unius cujusque jurisdictione justitiæque juxta cujusque Principis aut Status, Leges & Constitutiones competenti administratione; & nulli omnino Statuum Imperii liceat jus suum vi vel armis persequi, sed si quid controversiæ, sive jam exortum sit, sive posthac inciderit, unusquisque jure experiatur, secus faciens reus sit fractæ Pacis, quæ vero Judicis sententia definita fuerint, sine discrimine Statuum Executioni mandentur, prout Imperii Leges de exequendis Sententiis constituunt.

Ut etiam Pax publica tanto melius conservari possit, redintegrentur Circuli & statim ac undecunque turbarum vel motuum aliqua initia apparent, unusquisque Imperii Circulus obstrictus sit, sine ulla exceptione nec obstante ullo juramento, sineque omni Religionis distinctione, Pacem publicam tueri, & læso succurrere, idque nullus impediatur respectus, nulla subjectio, nullaque fœdera, observatis tamen iis, quæ in Constitutione Imperii de Pacis publicæ executione & conservatione disposita sunt. Quoties autem milites quavis occasione, aut quocunque tempore per aliorum territoria aut fines aliquis deducere velit, transitus hujusmodi instituat eum, ad quem trans-euntes milites pertinent, sumtu, atque adeo sine maleficio, damno & noxa eorum,

1648. rum, quorum per territoria ducuntur, ac denique omnino observentur, quæ de conservatione Pacis publicæ Imperii Constitutiones decernunt & ordi-
 Junius. nant. 1648. Julius.

Hac Pacificatione comprehendantur ex parte Serenissimi Imperatoris omnes Suae Majestatis Fœderati & Adhærentes, imprimis Rex Catholicus, Dominus Austriaca, Rex Angliæ, Rex Poloniæ, Sacri Romani Imperii Electores, Principes, Status, comprehensa Libera & Immediata Imperii Nobilitate & Civitates Anseaticæ, item Rex Daniæ, omnesque Principes & Respublicæ Italiæ Ordinesque Fœderati Belgii & Helvetiæ Rhetiæque, Princeps etiam Transylvaniæ.

Ex parte vero Serenissimæ Reginiæ Regni que Sueciæ, omnes ejus, Fœderati & Adhærentes, imprimis Rex Christianissimus, tum Electores, Principes, Status, Libera & Immediata Imperii Nobilitate comprehensa, & Civitates Anseaticæ, item Rex Angliæ, Rex & Regna Daniæ Norwegiæque, cum annexis Provinciis & Ducatu Schlesvicensi, Rex Poloniæ, Rex Lusitanie, Magnus Dux Muscoviæ, Respublica Veneta, Fœderatum Belgium, Helvetii, Rhetiique & Princeps Transylvaniæ.

In quorum omnium & singulorum fidem majusque robur tam Cæsarei quam Regii ut & Electorum, Principum ac Statuum Imperii Plenipotentiarum & Legati, præsens Pacis Instrumentum manibus sigillisque propriis muniverunt & firmarunt, Osnabrugis in Westphalia die Mense Anno Domini

§. XII.

Von dem Jure
 Diocesano
 in denen secu-
 larisireten
 Stiffteen.

Nachdem dann am 10ten Jul. Morgens, um 8. Uhr, die Conferenz reassumiret werden sollte; liesen solches die Kayserliche Gesandten, unter der Entschuldigung, daß sie viele Kayserliche Befehle auf einmahl empfangen hätten, worauf sie zuvörderst mit denen Ständen reden müßten, absagen, erforderten aber Maynz und Bayern zu sich, und verlangten durch diese bey denen Ständen, man sollte über ihre, am 15ten ej. vorhero, denen Deputirten eröffnete Puncta, einen Schluß fassen. Die Stände aber schlugen solches rotunde ab, worauf noch selbigen Nachmittag,

die Conferenz, in der Kayserlichen Gesandten Quartier vorgestellt, und das Instrumentum Pacis nochmahlen durchgangen, auch alles, biß auf den punctum Executionis & Assurationis richtig gemacht wurde. Das vornehmste, so dabey vorgekommen, betraff den im Friedens-Instrument befindlichen §. 24. oder VIII. *Qui Archi-Episcopatus &c. ART. V.* Dem bey der Conferenz am 15ten Jul. festhin, hatten die Catholischen Status, nach vielen Tergiverlationen, den Appendixem §. *Octavi ART. V. de Gravamin.* auf diese Maasse beliebet.

Exhib. Dn. Cesar. & Suecis d. 15. Jul.
 1648. per Deputatos.

ARTICULI V. §o. *Qui Archi-Episcop. s. annectenda in fine.*

Et hæc quidem quoad ea, de quibus expresse aliter convenit, obtineant, salva tamen utique Statibus Imperii suis in Terris ac Ditionibus; tam quoad Ecclesiastica quam Politica, vigore Juris Territorialis, ut & hujus Pacificationis, & in specie §. *Jus Diocesenum. XVI.* infra hoc ipso Articulo positi, libere disponendi potestate, neque Jus Episcopale cum suis annexis, ratione jam dictorum Archi- & Episcopatum sive Ducatum, in Satisfactiones & Aequi-